

Motion till riksdagen 2019/20:72

av **Tuve Skånberg (KD)**

Österlen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rensa Österlens sandstränder från ruttnande tång och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Östersjön är ett grunt hav, med ett medeldjup under 30 meter. Det är därför mycket känsligt för föroreningar, och det är allmänt bekant att trots det senaste årtiondets ansträngningar att minska utsläppen i Östersjön har först situationen blivit något bättre i år. Vad som inte är lika bekant är att södra Östersjön är särskilt grund, och därför än mer utsatt för föroreningarna.

Avstånden runt södra Östersjön är små: bara 15 mil mellan Polen och Österlen. Hanöbukten, och Skånes östra kust, lider svårt av övergödning som bl.a. yttrar sig i en kraftig tillväxt av alger, tång och sjögräs. Denna blandning av tång och sjögräs ligger som väldiga sjok vid strandkanten på Österlen. Inte sällan sträcker sig tångbältet 5 meter upp på stranden och 10–15 meter ut i vattnet, kilometer efter kilometer längs stranden.

Denna övergödning av Österlens kust och Hanöbukten är till största delen en effekt av lantbrukets gödsling i östra Skåne. När tången och algerna i sommarvärmerna ruttnar till en lilafärgad stinkande smet innebär det avsevärda olägenheter, varav man kan nämna sjöfåglarnas situation, både fritids- och yrkesfisket, turism och bad, de kustboendes svåra sanitära situation när man bokstavligen bor bredvid en ruttnande och svavelstinkande sophög.

Men det som i Österlens fiskelägen och badstränder är ett besvärande problem är – sett ur en annan och mer positiv synvinkel – samtidigt en stor tillgång. Tång är ett mycket bra jordförbättringsmedel. Före handelsgödselns tid stod tångtäkt på Österlens stränder högt i pris hos bönderna. Markerna skiftades så att bönderna fick smala tegar ned mot havet, allt för att få rätt till tångtäkt. Tången kan även omvandlas till energi i form av biogas. Ett glädjande initiativ är biogasanläggningen i Trelleborg. Dock är stora

områden längs Skånes kust drabbade och det är angeläget att arbetet med att forsla bort tången utvidgas och att alla goda krafter drar sitt strå till stacken.

Tången är mycket lättillgänglig längs de långgrunda stränderna. Det vore önskvärt att riksdagen ger i uppdrag åt lantbruksnämnderna att informera bönderna att aktivt verka för tångtäkt och gödsling med tång och då i synnerhet i Kristianstads län. En ekologisk cirkel skulle därmed bli sluten, med både en ekonomisk och miljömässig vinst, och ansvaret blev lagt på dem som till största delen förorsakat den kustnära övergödningen.

Turismens värde för Österlen är stort, och våra sandstränder är en av de största turistattraktionerna. Att vårda och rensa sandstränderna är därför av största betydelse också ur turismsynpunkt.

Det har framförts som invändning mot att ta tillvara tången att den bör ligga kvar på stränderna och binda sanden. Både faktiska och historiska skäl talar dock mot denna invändning. Tången ligger inte någonstans på själva sanddynerna, där den kunde ha haft en bindande funktion, utan i vattenbrynet och ett drygt tiotal meter ut i vattnet, samt de första 5 meterna av stranden. Mellan sanddynerna och tångbältet sträcker sig 50–100 meter ren sandstrand där badgästerna ligger. Den sanden är inte ”bunden” av tången och ligger uppenbarligen kvar år efter år. Ser man på tångens bindande förmåga i ett historiskt perspektiv så har under århundraden tången forslats bort och lagts på åkrarna utan att därmed sanden i vattenbrynet påverkats.

Tuve Skånberg (KD)